

Warszawa, 02 lipca 2021 r.

Znak sprawy: KS.wk.6822.3.2021

Sprawę prowadzi: Małgorzata Ślusarczyk

Telefon: 22 623 15 67

E-mail: Małgorzata.Slusarczyk@minrol.gov.pl

Pan

dr hab. Łukasz Uzarowicz

Dyrektor Instytutu Rolnictwa SGGW

Dotyczy: wpływu opracowanej ekspertyzy na politykę rolną

Szanowny Panie Dyrektorze,

W 2015 r., na zamówienie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi interdyscyplinarny, międzyinstytutowy i międzyuczelniany zespół ekspertów opracował ekspertyzę pt.: „*Potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych w polskim rolnictwie z uwzględnieniem efektów Wspólnej Polityki Rolnej*”. W pracach w/w zespołu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie była reprezentowana przez ekspertów Zakładu Chemii Rolniczej SGGW - dr hab. Tomasza Sosulskiego i prof. dr hab. Wojciecha Stępnia specjalizujących się w ocenie emisji GHG z gleb uprawnych w różnych warunkach nawożenia i zmianowania roślin. Udział tych ekspertów wynikał z ich istotnego dorobku naukowego i publikacyjnego w tym zakresie.

Celem pracy eksperckiej było opracowanie katalogu praktyk redukcyjnych dla polskiego rolnictwa w odniesieniu do produkcji roślinnej i zwierzęcej w zróżnicowanych obszarach Polski z określeniem kryteriów potencjału redukcyjnego, odpowiednich poziomów redukcji, ich oceny ilościowej i jakościowej, a także oddziaływania na środowisko oraz kosztów ich wdrożenia. Elementem ekspertyzy była ocena efektów oddziaływania poszczególnych działań realizowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej związanych z problemem redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Eksperci SGGW przygotowali rozdział ekspertyzy 1.1 Kierunek: *Produkcja roślinna*, 1.1.1 Obszar: *Uprawa roślin* w każdym wymaganym przez MRiRW aspekcie wraz z obszernym opracowaniem bibliograficznym uwzględniającym również publikacje naukowe ekspertów. Cytowane prace ekspertów obejmowały wyniki badań nad emisją gazów cieplarnianych z

gleb najstarszych w Polsce wieloletnich eksperymentów nawozowych prowadzonych w Stacji Doświadczalnej SGGW w Skierniewicach.

Przedłożona Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ekspertyza znalazła wykorzystanie przy sformułowaniu **Uchwały NR 154/2016 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Przedsięwzięcia technologiczno-przyrodnicze na rzecz innowacyjne, efektywnej i niskoemisyjnej gospodarki na obszarach wiejskich”** (dalej zwanego *Programem*) realizowanego w latach 2016-2020. Zgodnie z Uchwałą, łączne wydatki z budżetu państwa przeznaczone na realizację *Programu* wyniosły 27 917 000 zł. Wśród zadań *Programu*, z wykorzystaniem w/w wspomnianej ekspertyzy określone zostały możliwości redukcji gazów cieplarnianych oraz gazów wpływających na jakość powietrza generowanych przez sektor rolny wraz z ich technologicznymi uwarunkowaniami i oceną ekonomiczną. *Program* zakładał rozwój i upowszechnienie wiedzy, innowacji i rekomendacji w wyniku syntez rezultatów prac prowadzonych przez polskie instytuty i uczelnie, zmniejszenie niepewności szacunków krajowej emisji GHG z sektora rolnictwa, intensyfikację współpracy instytutów i uczelni w obszarze badań nad emisjami GHG i zwiększenie skuteczności udziału Polski (MRiRW) w dyskusji nad potencjałem redukcyjnym oraz ograniczeniami technologicznymi i finansowymi związanymi z zaangażowaniem sektora rolniczego w wysiłki redukcyjne oraz wsparcie procesu decyzyjnego odnośnie stopnia zaangażowania rolnictwa w redukcję emisji GHG. Beneficjentami bezpośrednimi produktów zadania były Departamenty MRiRW, a pośrednimi – pozostałe departamenty MRiRW, Ministerstwo Środowiska, KOBIZE, samorząd województwa.

Niezależnie od przedstawionego sposobu wykorzystania ekspertyzy współtworzonej przez ekspertów Zakładu Chemii Rolniczej SGGW w Warszawie, elementy dokumentu zostały wykorzystane przy formułowaniu Strategii zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030 oraz Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, w tym kierunków interwencji związanych z adaptacją do zmian klimatu i przeciwdziałania tym zmianom. Ponadto w oparciu o wyniki ekspertyzy, szczególnie ocenę potencjału redukcyjnego, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej budował stanowiska prezentowane na forum międzynarodowym Unii Europejskiej. Aktualnie wyniki (praktyki redukcyjne) ekspertyzy zostały uwzględnione w pierwszej wersji Planu strategicznego WPR 2023-2027, chodzi o interwencje ważne dla ograniczenia emisji gazów z rolnictwa oraz ułatwiające proces adaptacji tego sektora do zmian klimatu. Jest to tym bardziej istotne ponieważ w okresie po 2022 r. zakłada się silniejsze ukierunkowanie środków UE na **klimat i środowisko (40% i 30% odpowiednio WPR i EFRROW środowisko i klimat)**. Z tego również powodu są to dokumenty, które oddziałują albo będą miały wpływ na wszystkich producentów rolnych oraz całą powierzchnię użytków rolnych.

W przyszłości wyniki ekspertyzy mogą być wykorzystane do oceny możliwości włączenia sektora rolnego w cel redukcyjny emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS. Szczegółowe podejście do sposobu realizacji celu redukcyjnego w sektorach non-ETS będzie wynikać ze „*Strategii zarządzania krajowym limitem*”, która zostanie opracowana do 2022 r. i zatwierdzona przez Radę Ministrów na podstawie art. 21d ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji¹.

¹ Celem tej strategii jest określenie założeń i wytycznych dla rozliczania emisji w obszarze non-ETS z uwzględnieniem rzeczywistych i prognozowanych emisji GHG oraz sytuacji na rynku (podaż i popyt jednostek AEA - ang. *Annual Emission Allocation* 1 AEA = 1 t CO₂ ekw.). Źródło: *Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 przyjęty przez KSE w dniu 18 grudnia 2019 r.*

Z poważaniem

Jarosław Wiśniewski
zastępca dyrektora
Departamentu Klimatu i Środowiska
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych
dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych